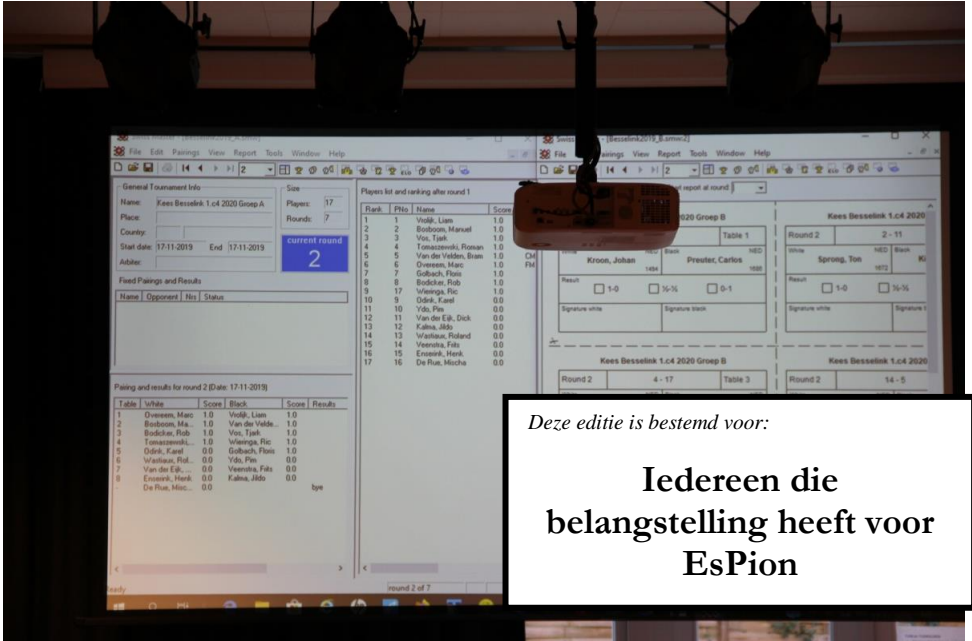

November 2019. Zesde jaar

Blad zonder naam

Periodiek van schaakvereniging EsPion

Kees Besselinktoernooi 2019

De jongste winnaar in 25 jaar, de kleinste deelname in tien jaar, drie internationaal meesters, een kandidaat meester, vijftien leden van EsPion waarvan niet meer dan drie uit EsPion 1, twintig overige spelers, één boom (wie anders), een beamer, zeven keer een wedstrijdschema geprojecteerd op een groot scherm, een vlot verloop, een heuse bar, broodje kaas, goeie soep, aardige barman, de knusse Batjanzaal, diep verscholen in Amsterdam Oost.

Het scherm met de uitslagen, standen en nieuwe wedstrijdschema's hing nogal hoog.

Er viel ongelooflijk veel moois en veel ongelooflijks te zien, zo te zien net te behappen.

En Gerard Paradies zag het allemaal. Zijn houtskoolportretten waren alle te geef.

Waarover spraken zij, die lui daar na de strijd op een kouhoude zondag in november ?

Terwijl **Carlos Preuter** zich al opmaakt om onder welgemeend applaus de prijs voor het met 6 uit 7 winnen van de B-groep in ontvangst te gaan nemen, staat heel bescheiden achter hem een handenklappende jongen van zeventien jaar die even later....

Even later staat Internationaal Meester **Liam Vrolijk**, bij ceremoniemeester Henk E. om de envelop-met-inhoud en de bijpassende loftuigen voor het met 6 uit 7 winnen van de A-groep tot zich te nemen. 17 Jaar en dan al 2469 achter je naam, knap !

DEFS

Die Ene Fatale Seconde (met dank aan Tom)

Ik had me voorbereid. Dat zou ik nooit meer doen. Het is immers maar een spelletje. Maar ik moest tegen de kampioen van Weesp. Met ruim 300 Elo punten meer. Dan moet je iets bedenken. En ik had bedacht om hem te verrassen met een dubieuze opening uit de oude doos. In de hoop op openingsvoordeel. En dat lukte wonderwel.

Over de eerste 6 zetten dacht de kampioen bijna een half uur na. Hij offerde een stuk tegen 3 pionnen. Dat was correct. Maar in het vervolg verloor hij toch de draad. Ik won een pion terug en we gingen naar het eindspel. Ik speelde nog een paar goede zetten. Tot DEFS:

23. gxf4?? Txf4

Ja, meneer Rietveld, schaken is een keihard spel. Je speelt twee uur lang een bijna perfecte partij tegen een veel sterkere tegenstander en dan verpruts je het in één onbewaakt ogenblik. Dat zwarts toren mijn loper of f2 zou aanvallen had ik wel gezien. Maar, oei, ook de loper op c4 staat in!

Ondertussen had Tom zijn DEFS al gehad, en hoorde ik mijn teamgenoten op de andere borden met hun tegenstanders remise overeenkomen.

24. Le3 Txc4 25. Taf1 Kg7 26. Lg5 Te4 27. Tf6 La6.

Hier bood de kampioen remise aan. Ik keek nog eens goed naar de mogelijke voortzettingen en kon niet anders concluderen dan dat zwart veel beter stond en mijn winstkansen nihil waren. Nee, ik lieg. Ik wist niet hoe snel ik het aanbod moest accepteren. Het was eigenlijk meer een reflex.

Vrij snel daarna besepte ik dat ik had moeten doorspelen. In het teambelang. Waarschijnlijk had ik dan verloren. Want de stelling is inderdaad beter voor zwart en ik had bijna geen tijd meer. Maar toch, ik moet mijn nederige excuses maken aan mijn lieve teamgenoten. Vergeef het me, alsjeblieft.

Marvel

Wat bent u klein !

Ik mag mensen graag wijzen op hun feilen, tekortkomingen, karakterzwakten en andere grieven die ik tegen hen koester.

U heeft schaken geleerd. Misschien leert u er zelfs nog wat bij. Maar u bent klein, zeer klein, u kunt er niets van, u zult het nooit leren. Niet écht.

Soms lees ik als brood nodig tegenwicht voor het aardse tranendal een optimistisch boek. Noah Juval Harari is een Israëlichs filosoof en schrijver. Hij schreef *21 Lessons for the 21st Century*. Daarin vond ik brandstof voor mijn pessimisme.

Ik las dat het computerschaakprogramma Stockfish 8 (wereldkampioen 2016; geschatte Elo 3567) op 7 december 2017 werd verpletterd door het Google programma Alpha Zero.

Honderd partijen, Alpha Zero won er 25 met wit, 3 met zwart en de overige 72 werden remise. Knap, ongetwijfeld. Dat doet u Alpha Zero niet na.

Uw beperktheid wordt nog het sterkst onderstreept als u weet dat Alpha Zero een zelf-lerend programma is. Om tot de prestatie tegen Stockfish 8 te komen had Alpha Zero een ongelooflijke tijd nodig om te leren schaken: vier uur. 4 UUR.

Kijk eens wat u zelf in 4 uur leert. Ben u klein? Nietig is het oordeel, vernietigend.

Zwartkijker

- o - 0 - o -

Boom beste van EsPion

Onze zomergast Hing Ting Lai won dit jaar Eijgenbrood. U weet wel: dat toernooi met die heerlijke pannenkoeken van barman Driss. Harrie was de beste van EsPion. Hij kwam tot 3 punten in de B. Een bye, een overwinning, een nederlaag en drie remises.

Ik zweer u dat ik precies dezelfde score had als Harrie. Mijn remise in de laatste ronde tegen Thijs Boon werd echter in de einduitslag verwerkt als overwinning voor Thijs. Een mailtje aan de organisatie bleef onbeantwoord. Ik zal het dus moeten doen met 2½ punt en een fors ratingverlies. Boeie !

Marvel

- o - 0 - o -

Batjan

Het eiland Batjan is het grootste van de circa 80 eilanden in de Noord-Molukse Batjan Archipel. De zeestraat waaraan het ligt, heet dan ook Batjan Straat. En dan is er nog de Batjan-klasse, een serie Australische mijnenvegers. In de Tweede Wereldoorlog voeren ze als escortschepen (nee, dat niet). Daarna werden ze aan Nederland overgedragen. Zo werd Her Matjesty's Lismoreomgedoopt tot Hare Majesteits Batjan. Ze werd ingezet bij onder meer Nieuw-Guinea om elf jaar later te verworden tot logementschip. En de Batjanzaal is in 1924 gebouwd als een toen moderne lagere school in Amsterdam Oost.

Overpeinzingen van een clubschaker

(vervolg)

Alweer even geleden bepeinsde ik de “Overpeinzingen van een clubschaker”. Sindsdien hebben verscheidene partijen me verder doen peinzen, waarvan hier een kort verslag. Nog geen maand geleden kwam ik tijdens een partij, nadat ik gedwongen was om een paardoffer aan te nemen, enorm in de verdrukking te staan. Ik voelde me als slachtoffer vastgebonden op een schavot, de bijl kon ieder moment omlaag suizen.

De beul (mijn tegenstander) verzocht ik “Maak het kort”. Dat verzoek werd niet ingewilligd. Hij had nog ruim een uur de tijd om het karwei af te maken. Heel even verdacht ik hem zelfs van sadistisch gedrag, want met tergend lange tussenpozen liet hij de ene na de andere toren aanrukken. Zelf had ik nog 50 minuten om te beseffen dat het spel was afgelopen als mijn pion op g2 zou vallen. Die tijd was ruim voldoende om die pion zo zwaar verdedigen, dat zijn aanval na afruilen van de dames al bijna stuk liep.

Mijn zelfvertrouwen keerde al enigszins terug. De beul wist plotseling niet meer hoe hij het touw van de bijl moest loskrijgen. Zachtjes zei ik met de woorden van Marten Toonder tegen mezelf: “Tom Poes, verzijn een list”. Dat lukte. Ik liet mijn paard - dus niet een poes - los stormen op de vijandelijke stellingen, daarbij een venijnig vorkje veroorzakend.

Welke emoties mijn tegenstander met paarden heeft, moet ik hem nog eens vragen, maar na enkele minuten kreeg hij tranen in de ogen en legde zijn koning neer. Nadat ik de uitslag had genoteerd bij de wedstrijd-leider, kreeg ik van mijn tegenstander een compliment: “Zo, verdedigen kun je wel, gefeliciteerd!”

De moraal van dit verhaal? Natuurlijk is het niet leuk als je een sterke aanval tegen je krijgt. Gewonnen staan voelt nu eenmaal beter dan (bijna) verloren staan. Dat verdedigen een kunst kan zijn, blijkt uit de partij hierboven. Een goede verdediger hoeft niet onder te doen voor een sterke aanvaller. Belangrijk is dan om het hoofd koel te houden. Daarbij kan het helpen om een hoofdverkoeler te gebruiken, zie onder.

Dit apparaat bestaat uit een reservoir, een spuitmond en een trekker. Vul het reservoir met water, richt de spuitmond op je voorhoofd en haal de trekker over.

Op je hoofd komt nu een laagje water, dat zo verkoelend werkt dat je helderder kunt denken. Tijdens een schaakpartij komt je tegenstander beslist een stuk minder bedreigend over.

Jan Koolstra

Lieve kinderen

Iedere donderdagavond, als ik mijn wandeling naar de schaakclub maak (meestal rond 19 uur 50) passeer ik op een plein een prachtige boom. Hij staat aan de rand van een groot perk en hij wordt hazelaar genoemd. Tussen andere bomen op het plein laat hij in september zijn vruchten op de grond vallen.

Het zijn noten. Hazelnooten. Volgens een Franse chefkook zijn hazelnoten qua smaak de lekkerste notensoort, want ze blijven, mits goed bewaard, ook na een jaar nog hun smaak behouden.

Op de donderdagavond heb ik geen tijd om noten te zoeken, maar op andere dagen wel. Dan loop ik gebogen over de straatstenen en stop alle gevonden noten in een plastic zak. Nu zullen jullie denken, lieve kinderen, dat noten uit een automaat komen, of uit een computer, die ze uitspuwt als je er een kwartje ingooit. Maar dat is het foute inzicht van de jeugd, die denkt dat mijn werk daarmee gedaan is. Vergeet het maar.

Zodra ik thuis ben moet ik beginnen met ze te wassen, met het openmaken van het buitenste deel van de noten, met een notenkraker, en het binnenste oprangen in een schaal. En dat zo een tienduizend keer. Want zoveel noten verzamel ik wel in een heel seizoen. Er zijn wel eens voorbijgangers die me bevreemd nakijken als ze zien dat ik die noten verzamel, maar meestal begrijpen ze het wel als ik dat verhaal van die Franse chefkook uitleg.

Vorige maand liep ik weer noten te verzamelen. En opeens liep ik tegen een hek aan, dat op het kruispunt van het park was neergezet. Zodat ik niet meer bij mijn hazelaar kon. De gemeente was begonnen de straat op te knappen en had alles afgesloten. Het was nog vroeg in de ochtend, want dat is de beste tijd om noten te rapen. De hele nacht hebben ze de tijd gehad om te vallen, en 's morgens zijn er nog niet veel concurrerende notenrapers. Ik zag door het hek de bergen noten onder de boom, en kon er niet bij.

Wel doemde in het ochtendlicht een figuur in een gemeentepak op. Hij knikte me vriendelijk toe en hij vroeg met een Turks accent wat ik stond te doen. Ik probeerde hem uit te leggen dat ik de lekkerste noten ter wereld verzamelde. Maar dat het hek mijn plannen bedierf. Hij staarde me aan, knikte begrijpend en liep toen weg.

Ik ging verder op zoek naar de karige noten die er nog van de andere hazelaars te vinden waren. Maar daarmee zou mijn plastic zak niet gevuld raken. Vijf minuten later kwam de Turk terug met een sleutel in zijn hand, waarmee hij het hek opende. “Pluk maar,” zei hij, en keek intussen de andere kant op. Op die dag heb ik bij de koffie een dubbele plak hazelnootencake gegeten, op zijn gezondheid.

Wouter van Kooten

Een vrouw om verliefd op te worden

In het begin van de veertiende eeuw werden gedeelten van de Franse ridderroman *Les Voeux du paon ou le roman de Cassamus* door een onbekende vertaler in het Middelnederlands overgezet.

Het verhaal speelt zich af ten tijde van Alexander de Grote. Cassamus is een bejaarde ridder (hoewel hij honderd jaar oud blijkt te zijn, staat hij nog steeds zijn mannetje) die Alexander om hulp vraagt. De kinderen van zijn broer, Gadifier en Bettijs, twee jonge mannen, en Phesonie, 'de mooiste maagd die er ter wereld bestaat', worden in hun stad Pheson belegerd door Clarijs, de koning van Indië, die zijn zinnen gezet heeft op Phesonie.

Alexander belooft Cassamus hulp en Cassamus snelt vooruit om zijn familie dit goede nieuws te brengen. Er volgt een strijd en één van Clarijs' bondgenoten, de emir Casseel van Baudre, wordt gevangen genomen.

's Avonds, in het kasteel van Pheson, spelen de hoofdpersonen (inclusief de gevangen genomen Casseel) het koningsspel, een gezelschapsspel waarbij één aanwezige tot koning wordt gekozen. Deze koning stelt alle aanwezigen stuk voor stuk een vraag die betrekking heeft op de hoofse liefde. Als afsluiting mogen de aanwezigen op hun beurt de koning daarover bevragen.

Het doel van het spel is door galante conversatie de anderen te overtreffen in elegant formuleren en te laten blijken hoezeer men zich de hoofse etiquette heeft eigen gemaakt.

Van het koningsspel gaat men over naar het spel der koningen. Phesonie, beeldschoon maar behept met een vlijmscherpe tong en een nogal naar karakter, speelt een partij schaak tegen Casseel.

Phesonie zei spottend: "Heer Casseel van Baudre, ik gun u een aanzienlijk voordeel ... toren of paard, welk kiest u ? ... maar mocht het gebeuren dat u verliest, dan moet u niet boos worden. Ik zal uw koning met geweld tot achter in de hoek drijven met een looper: en daar zal hij blijven !"

Het spel begint en al gauw is Casseel in diep gepeins verzonken. Phesonie bespot hem: "Staak uw gezucht; steek geen water over waarin u kan verdrinken !" Even later. '...Phesonie sloeg zijn dame met haar looper, waar zij verheugd om was. Ze spotte met hem en zei: "U kunt slecht passen op vrouwen, die onder uw hoede staan !"

Het gaat van kwaad tot erger met Casseel. "Ben ik aan zet, vrouwe ?" "Ja, u bent. Ik waarschuw u dat u schaak staat." Na een korte woordenwisseling doet Casseel een zet. Meteen maakte ze hem z'n toren afhandig. Hij schaamt hij zich en wil een zet doen met een pion die in de hoek staat.

"Wat doet u, heer ? Eerst het schaak opheffen alstublieft, want dat is zo de gewoonte." ... "Heer," zei de jonkvrouw,

"doe uw zet. Ik vraag u nadrukkelijk, bij uw woord van eer: hef uw schaak op – dat is welgemanierd – want ik verklaar u de oorlog. Wees in alle opzichten op uw hoede. Als ik kan, dan zal ik schaakstukken op u veroveren."

De arme Casseel wordt afgeschilderd als een ongelooftlike kneus, maar er is een verklaring voor zijn slechte spel. Zoals dat in hoofse romans gaat, is hij binnen een paar uur smoorverliefd geworden op Edea, één van Phesonies hofdames. Hij heeft zijn hoofd niet bij het spel, hij kan alleen nog maar aan haar denken. Tot overmaat van ramp zit Edea mee te kijken hoe hij wordt ingemaakt.

Phesonie kent geen genade. "Heer, ik heb u lang van tevoren de oorlog verklaard. Ik wil u een beleefdheid bewijzen. Ik zal u schaakmat zetten, daar is geen ontkomen meer aan. Maar u mag kiezen waar: in de hoek, eer u eruit gaat, of langs de rand ?"

Dit wordt Casseel te veel. "Vrouwe, dit schaakmat weet ik op waarde te schatten, en het is me om het even waar. Ik zou willen dat het geen van beide zou zijn. Het ligt echter in uw macht om mij ter plekke om het even waar eervol schaakmat te zetten, indien u de moeite zou nemen. Niettemin zou ik onder normale omstandigheden best in staat geweest zijn u schaakmat te zetten. Dat weet ik zeker."

Deze woorden waren aanleiding tot groot plezier. De jonkvrouw bespeurt een beledigende ondertoon en ze schaamt zich. Dat heeft een goede reden: 'matzetten' had niet alleen een schaaktechnische, maar ook een seksuele betekenis, zo ongeveer als in de hedendaagse Dominicaanse uitdrukking *matar a alguien* - iemand een goeie beurt geven.

Cassamus redt de situatie. "Hij draaide het schaakbord een halve slag, daarmee Phesonie de verliezende partij voorzettend, en zei: "Nu staat u allebei mat, en alle eer van het spel komt mij toe." Toen lachten allen.

Phesonie leidt feitelijk twee nederlagen. Ze verliest de woordenstrijd van Casseel. En Cassamus ontnemt haar de overwinning op het bord. Het zal haar straf wel zijn voor het niet volgen van de hoofse code die gold voor hooggeborenen. Ze gunt Casseel (een krijgsgevangene) geen remise, zelfs als de hoofse etiquette dat vereist.

Ja, ze kan goed schaken, speelt à tempo, maakt genadeloos gebruik van andermans fouten. Maar ze zit tijdens de partij onophoudelijk te praten, is ronduit sarcastisch.

Het aanbieden van een beledigend groot voordeel (toren of paard ?), de quasi meellevende waarschuwingen, het aanzetten tot sneller spelen, het laten kiezen uit twee ondebare matten, het zijn puur de manieren van een kroegschaker.

En wees eerlijk, da's toch precies een vrouw om verliefd op te worden ?!

De Wedstrijden

EsPion - KNSB Klasse 5E

Zaterdag 2 november begon het Reizen voor de Prijzen met een keuring 4 – 4.

Tegen DSG Delft 5

Frank Steensma	½
Vincent van den Eijnde	½
Eric Junge	0
Dick van der Eijk	½
Pieter Pelleboer	½
Ric Wieringa	0
Constantijn Dekker	1
Johan Metz	1

Zaterdag 23 november is het voor de thuiswedstrijd tegen Boven IJ maar een kort reisje naar Amsterdam West.

EsPion 1 - SGA Klasse 1B

Donderdag 7 november zijn in een uitwedstrijd de krachten netjes verdeeld. 4 - 4.

Tegen Amsterdam West 4

Constantijn Dekker	1
Roland Wastiaux	1
Ramon Kok	1
Rudolf van Velden	½
Henk Enserink	0
Pieter Pelleboer	0
Ric Wieringa	½
Peter Urbanus	0

Donderdag 12 december werpt het team zich op als gastheer voor Laurierboom-Gambiet 1.

EsPion 2 - SGA Klasse 2B

Donderdag 21 november (en helaas net te laat om in deze editie te kunnen worden meegenomen) komt VAS 4 naar Torendael. Op dinsdag 12 december volgt de uitwedstrijd bij Pegasus Amstelveen 1

EsPion 3 - SGA Klasse 3B

Op 8 november was er best een leuker vrijdagavonduitje te bedenken geweest. 5 – 3.

Tegen ENPS 5

Alfred Vellekoop	½
Harold van der Laan	0
Frank Steensma	½
Ton van der Eyden	0
Mick Vaassen	0
Cor Bergveld	0
Maarten Berg	1
Jos Hillebrand	1

Donderdag 28 december komt Oosten-Toren 3 op bezoek.

EsPion 4 - SGA Viertallen A

Donderdag 19 december. Dan komt het team van De Raadsheer 5 op bezoek.

EsPion - SGA Cup Zilver

Maandag 28 oktober. Het was uit. En ook meteen uit. 2½ – 1½.

Uit tegen Almere 1

Constantijn Dekker	½
Rudolf van Velzen	0
Ric Wieringa	1
Johan Metz	0

EsPion - SGA Cup Brons

De thuiswedstrijd op 7 november werd op aangename wijze afgerond. 2½ - 1½.

Thuis tegen MSK 1

Harold van der Laan	1
Rob van Slooten	½
Mick Vaassen	1
Max Louwerens	0

De volgende match is een uitwedstrijd met en bij De Raadsheer 1.

- o - 0 - o

Wie, wat en waar

EsPion

Sinds 23 mei 2014. www.espion.amsterdam

Voorzitter:

Ric Wieringa, 0622 – 45 06 20
voorzitter@espion.amsterdam

Secretaris:

Harrie Boom, 020 – 664 91 39
secretaris@espion.amsterdam

Penningmeester:

Henk Enserink, 0633 – 18 78 09
penningmeester@espion.amsterdam
NL43 INGB 0006 5284 13

Bestuurslid externe betrekkingen:

Roland Wastiaux, 020 – 692 43 66
externebetrekkingen@espion.amsterdam

Wedstrijdleader extern:

Henk Enserink, 0633 – 18 78 09
extern@espion.amsterdam

Wedstrijdleader intern:

Harrie Boom, 0640 – 47 42 83
Afmelden tot uiterlijk 18:00 uur
intern@espion.amsterdam

Website

Mick Vaassen, 0629 – 56 63 81
webmaster@espion.amsterdam

Redactie

Materiaal (liefst als Word-bestand)
redactie@espion.amsterdam

